

Mirosław Kruszyński, Marek Gedl

Prochowice, woj. legnickie

Informator Archeologiczny : badania 19, 51

1985

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

PAWŁOWICE, gm. Stętyca
woj. lubelskie
Stanowisko 1

patrx
okres lateński

PROCHOWICE
woj. legnickie

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii
w Krakowie

Badania prowadził Mirosław Kruszyński przy konsultacji prof. dr. hab. Marka Gedla. Finansowało Muzeum Hutnictwa i Odlewnictwa Metali Kolorowych w Głogowie. Drugi sezon badań. Cmentarzysko ciałopalne kultury lużyckiej z V okresu epoki brązu i okresu halstackiego C.

Kontynuowano prace ratowniczo-sondazowe na terenie posesji przy ul. Średniej 24. Głównym celem było dostarczenie nowego materiału zabytkowego, dla dokładniejszego ustalenia chronologii i charakteru badanego cmentarzyska. Ogółem przebadano obszar o powierzchni 82,5 m², odkrywając 9 grobów.

Były to groby popielnicowe, zalegające na głębokości 0,46-0,92 m. Stan zachowania grobów był w większości dobry - jedynie 2 były zniszczone. Materiał zabytkowy zalegał bezpośrednio w warstwie brunatno-żółtego piasku. W jednym przypadku grób posiadał 3 warstwy bruku kamiennego. Poza 2 przypadkami ślady jam grobowych nie zachowały się. Kości ludzkie przepalone występowały najczęściej w jednym naczyniu. Jedynie w grobie nr 30 kości wystąpiły aż w 4 skupieniach. Powierzchnia grobów zamykała się w granicach od 0,5 do 1 m².

Naczynia najczęściej były zgrupowane w bezpośredniej styczności ze sobą, nieraz stojąc jedno na drugim. Dość naczyń w grobie wahała się od 2 do 14. Wystąpiło duże bogactwo form naczyń. Przeważały naczynia baniaste, czerpaki, misy, kubki, obmarzowane naczynia garnkowe oraz płacki gliniane zdobione dotkami paznokciowymi, a także gliniane przykrywkę i 2 miniaturowe naczynka. Naczynia zdobione były ornamentem geometrycznym w postaci linii, trójkątów, kółek, punktów itd. oraz ornamentem plastycznym /guzy nalepiane i wypychane od wewnątrz/. Niektóre czerpaki i misy posiadały dekorację rytą wewnątrz. Wśród naczyń wystąpiły naczynia grafitowane /np. czerpaki/ oraz malowane czerpaki oraz 1 czarka/, zdobione trójkątami rytymi i malowanymi. Dekoracja malowana była farbą czerwoną i brunatną. Z przedmiotów metalowych wystąpiła 1 szpila żelazna, z fragmentarycznie zachowaną główką.

Na podstawie form naczyń oraz w związku z wystąpieniem ceramiki malowanej i szpili żelaznej, stwierdzono, że przebadana część cmentarzyska pochodzi z okresu halstackiego C i prawdopodobnie z V okresu epoki brązu. Przebadane obiekty należą do podgrupy legnickiej grupy śląskiej kultury lużyckiej.

Badania będą kontynuowane.

PODRZECZE
woj. leszczyńskie
Stanowisko 3

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Wielkopolski
w Poznaniu

Badania prowadził mgr Wojciech Śmigieński. Finansował WOAK w Lesznie i IHKM PAN. Trzeci sezon badań. Cmentarzysko kurhanowe ludności kultury lużyckiej z epoki brązu D. Cmentarzysko ludności kultury przeworskiej z fazy B1-B2. Ślady osadnictwa neolitycznego i średniowiecznego.

Odkryto 5 grobów kurhanowych, z których 3 posiadały kręgi kamienne, o śr. 3,5-4 m układane z 3-5 warstw kamieni, nakryte nasypami ziemnymi, 2 zaś nasypy /kopce/ kamienne o śr. 4 m, wys. 80 cm. Przepalone kości ludzkie i fragmenty ceramiki wsypywane były między kamienie konstrukcji. W sąsiedztwie tych grobów odkryto płytkie jamy, o śr. 1-1,5 m, głęb. zaledwie 20-30 cm, których wypełnisko tworzył piasek nieco ciemniejszy, niż otaczający piasek calcowy. Jedynie w 2 jamach /na ogólną liczbę 11/ odkryto kilka niewielkich ułamków ceramiki. Funkcja tych jam jest dotychczas niewyjaśniona. Wśród ceramiki wyróżniono formy znane z cmentarzysk śląskich, a także kultury mogiłowej w Czechach, znalazłono ponadto pierścionek z taśmy brązowej.

Na to cmentarzysko jest nawiązane cmentarzysko kultury przeworskiej, z którego odkryto 35 grobów, w większości jamowych, bezpopielnicowych. Jamy o śr. 40-60 cm, głęb. do 80 cm zawierały fragmenty naczyń zmieszane z przepalonymi kośćmi i resztkami stosu oraz niekiedy przedmioty żelazne: zapinki, sprzączki, gwoździe, nity, okucia, noże, kłamię do pasa. Jeden grób jamowy popielnicowy wyposażony był w 11 naczyń oraz oporządzenie wojownika: tarczę /zachowały się okucia brzoju, smacz i umbo/, 2 groty oszczepów, nóż, nożyce, okucia wiadra, brzytwę, krzesiwo i zapinkę.

Odkryto też ślady osadnictwa kultury pucharów lejkowatych i kultury amfor kulistych w postaci luźnych ułamków ceramiki oraz osadnictwa średniowiecznego /ceramika, żelazo/.

Badania będą kontynuowane.